

Barrierer og muligheder inden for de erhvervsrettede uddannelser og videregående uddannelse i Danmark belyst ud fra sproglige krav i uddannelserne

- **Præsentation af to undersøgelser**
- **Fokus på de sproglige udfordringer i det uddannelsesfaglige sprog**
  - **Fagsprog og gråzonesprog**
  - **Fra hverdagssprog til uddannelsesfagligt sprog**
  - **Uddannelsernes teksttyper**
- **Sproglige og pædagogiske udfordringer**
- **Pædagogiske muligheder**
- de multimodale læringsrum – mange veje til forståelse
- **Tætte samspil mellem fagundervisning og danskundervisning**

Undersøgelse af sprogbehov Tosprogede studerende på de erhvervsrettede uddannelser og de videregående uddannelser

Lund, K., E. Bertelsen og M. Søgaard Sørensen (2006): *Muligheder og Barrierer. En undersøgelse af overgangen mellem sprogcentre og erhvervsrettede uddannelser.* København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. 253 sider. Tilgængelig i fuldtekst på www.inm.dk

Lund, K. & E. Bertelsen (2008): *Fra Studieprøven til de videregående uddannelser. En undersøgelse af de nødvendige og tilstrækkelige kompetencer.* København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. 365 sider. Tilgængelig i fuldtekst på www.inm.dk

Domæner (udvalgte uddannelser)

De erhvervsrettede uddannelser/vocational education

- **Certifikatuddannelse i almen fødevarerhygiejne; AMU**
- **Basarprojekt for flygtning; AMU og EUD**
  - **Varekendskab**
  - **Salg og service**
  - **Faglig regning og kalkulation**
  - **Dansk**
- **Grundforløb for tandklinikassistenter; EUD**
- **Grundforløb på Mekanik, transport og logistik; EUD**
- **Grundforløb på Håndværk og teknik; EUD**

De videregående uddannelser/Universities

- **Danmarks Tekniske Universitet: diplom- og civilingeniøruddannelserne**
- **Handelshøjskolen, Aarhus Universitet: Erhvervsprog**
- **Handelshøjskolen, Aarhus Universitet: Erhvervsøkonomi**
- **Læreruddannelsen - København**
- **Sygeplejeuddannelsen - København**

Aktivitetstyper

Lærercentreret undervisning:

- **Forelæsning/læreroplæg**
- **Oplæg med interaktion**
- **Holdundervisning**
- **Faglig vejledning**

Deltagercentreret undervisning

- **Faglig læsning**
- **Faglig skrivning**
- **Notetagning**
- **Gruppeopgave og opgaveløsning**
- **Fremlæggelse**
- **Feed back**
- **Studietilrettelæggelse**
- **Eksamen**

Analyser af sprogbehov ud fra to hovedperspektiver

- **Et sprogligt og fagsprogligt perspektiv med henblik på afdækning af kommunikative kompetencebehov – herunder fagsproglige behov**
- **Et pædagogisk læringsperspektiv med fokus på den pædagogiske praksis og de muligheder og barrierer der herigennem skabes**

Data

- **Kvalitative data**
- **Kvantitative data (Danmarks Statistik)**

Litteratur

- Burns, A (2007): *Applying concepts of scaffolding to the teaching of reading*. Slides fra ANUPI Conference Puerto Vallarta.
- Ellis, N. & D. Larsen-Freeman (2006): Language Emergence: Implications for Applied Linguistics – Introduction to the Special Issue. *Applied Linguistics* 27/4: 558-589. Oxford University Press.
- Gimbel, Jørgen (1995): "Bakker og udale". *Sprogforum* 3: 28-34.
- Golden, A. (1984): 'Fagord og andre ord i o-fagsbøger for grunnskolen'. I: A. Hvenekilde & E. Ryen (red.), "Kan jeg få ordene dine, lærer?". Oslo: Cappelen, 170-175.
- Hu, M. & P. Nation (2000): "Unknown vocabulary and reading comprehension". *Reading in a Foreign Language* 13/1: 403-430.
- Larsen-Freeman, D. & L. Cameron (2008): *Complex Systems and Applied Linguistics*. Oxford University Press.
- Lund, K. (2006): "The awareness of context in second language acquisition theories." In H. L. Andersen, K. Lund & K. Risager (eds.): *Culture in Language Learning*. Århus University Press, s.57-86.
- Lund, K. (2007): "Evaluering af TUP-projektet for tosprogede kursister." I E. Bertelsen, et al (red.): *Dansk som andetsprog anvendt fleksibelt i AMU*. Den Tværgående udviklingspulje, EUC Nordvestsjælland og Holbæk Sprogcenter 2007: 25-38. Tilgængelig i fuldtekst på www.emu.dk og www.eucnvs.dk
- Lund, K., E. Bertelsen og M. Søgaard Sørensen (2006): *Muligheder og Barrierer. En undersøgelse af overgangen mellem sprogcentre og erhvervsrettede uddannelser*. København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. 253 sider. Tilgængelig i fuldtekst på www.inm.dk
- Lund, K. & E. Bertelsen (2008): *Fra Studieprøven til de videregående uddannelser. En undersøgelse af de nødvendige og tilstrækkelige kompetencer*. København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. 365 sider. Tilgængelig i fuldtekst på www.inm.dk
- Lund, K. & E. Bertelsen (2009): "At mestre et uddannelsesfagligt fremmed/andetsprog – en forudsætning på en videregående uddannelse. *Sprogforum* 44: 17-24.
- Nation, P. (2006): "How large a vocabulary is needed for reading and listening?" *The Canadian Modern Language Review* 63/1: 52-82.
- Tomasello, M. (2003): *Constructing a Language. A Usage-Based Theory of Language Acquisition*. Harvard University Press.
- Vygotsky, L.S. 1978. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.